Lietas Nr. C30693015
Lietas arhīva Nr. CA-2630-16/31

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā
Rīgā 2016.gada 29.augustā

Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģija:
tiesas sēdes priekšsēdētāja tiesnese Agnese Veita,
tiesneses: Sarmīte Vamža, Milda Zelmene,
ar tiesas sēžu sekretāri Inesi Petrošjus,
piedaloties zvērinātam advokātam Agrim Bitānam,
atklātā tiesas sēdē izskatīja civillietu /pers. A/ prasībā pret SIA "Lattelecom BPO" par darba tiesisko attiecību atzīšanu, uzņēmuma līguma atzīšanu par darba līgumu, atjaunošanu iepriekšējā darbā un vidējās izpeļņas piedziņu sakarā ar /pers. A/ apelācijas sūdzību par Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesas 2016.gada 9.marta spriedumu.

A p r a k s t o š ā d a ļ a

2015.gada 12.novembrī (ar prasības pieteikuma precizējumiem 2015.gada 14.decembrī un 2016.gada 9. un 24.februārī) /pers. A/ (turpmāk arī prasītāja) cēlusi prasību pret SIA "Lattelecom BPO" (turpmāk arī atbildētāja) par darba tiesisko attiecību atzīšanu, uzņēmuma līguma atzīšanu par darba līgumu, atjaunošanu iepriekšējā darbā un vidējās izpeļņas piedziņu un, atsaucoties uz Darba likuma 6., 7., 9., 39., 40., 41., 75., 122., 125., 126. un 127.pantu, lūgusi atzīt, ka starp prasītāju un atbildētāju pastāvējušas darba tiesiskās attiecības, atzīt 2014.gada 18.augustā starp pusēm noslēgto uzņēmuma līgumu Nr.UL/35/2014/BPO par darba līgumu, atzīt, ka atbildētāja 2015.gada 14.oktobrī ir pārkāpusi prasītājas tiesības turpināt darba tiesiskās attiecības, atjaunot prasītāju iepriekšējā darbā par pārdošanas projekta vadītāju ar iepriekšējo mēneša vidējo izpeļņu 1 332,23 EUR apmērā, piedzīt no atbildētājas atlīdzību par visu darba piespiedu kavējuma laiku no 2015.gada 1.novembra līdz 2016.gada 24.februārim 4 909,32 EUR apmērā un izpildīt tiesas spriedumu nekavējoties.

Ar Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesas 2016.gada 9.marta spriedumu noraidīta /pers. A/ prasība pret SIA "Lattelecom BPO" par darba tiesisko attiecību atzīšanu, uzņēmuma līguma atzīšanu par darba līgumu, atjaunošanu iepriekšējā darbā un vidējās izpeļņas piedziņu un no prasītājas par labu atbildētājai piedzīti ar lietas vešanu saistītie izdevumi 1 425 EUR.

Spriedumā citēta Darba likuma 28.panta pirmā daļa un Civillikuma 1427., 1440., 2178. un 2213.pants un tas pamatots ar turpmāk norādīto.

Prasītāja kā uzņēmējs un atbildētāja kā pasūtītājs 2014.gada 18.augustā noslēguši uzņēmuma līgumu Nr.UL/35/2014/BPO, ar kuru prasītāja uzņēmusies pienācīgā kvalitātē izpildīt pasūtītāja pasūtījumus, kas saskaņā ar šī līguma pielikumiem ir 1188 reklāmas pakalpojumu pārdošana un konsultāciju sniegšana, iesakot klientiem labāko, izdevīgāko risinājumu.

Starp prasītāju un atbildētāju noslēgtais līgums 2015.gada 14.oktobrī prasītājai uzteikts ar 2015.gada 31.oktobri.

Lietā nav strīda, ka starp atbildētāju un prasītāju ir noslēgts uzņēmuma līgums, bet ir strīds par to, kā kvalificējamas no līguma izrietošās tiesiskās attiecības.

Citējot uzņēmuma līguma 1.punkta 1.1.apakšpunktu un Augstākās tiesas Senāta 2008.gada 3.decembra spriedumā lietā Nr.SKC-323/2008 izteikto viedokli par to, pēc kādiem kritērijiem vērtējama darba tiesisko attiecību atšķirība no uzņēmuma līguma, tiesa konstatējusi, ka no noslēgtā uzņēmuma līguma satura izriet, ka puses vienojušās par konkrēta uzdevuma izpildi, kuru pasūtītājs, konkrētajā gadījumā – atbildētāja, pasūta rakstveidā, savukārt, uzņēmējs, konkrētajā gadījumā – prasītāja, pasūtījumu akceptē, ja tam piekrīt.

Savukārt, no lietas materiāliem pievienotajiem pasūtījumiem un pasūtījuma pieņemšanas-nodošanas aktiem tiesa konstatējusi, ka prasītājai konkrētā laika periodā uzdots pārdot 1188 reklāmas pakalpojumus, sniegt konsultācijas, un prasītāja pēc pasūtījuma izpildes veikto darbu nodevusi, parakstot pieņemšanas-nodošanas aktus, kas raksturīgs uzņēmuma līgumam.

Tāpat tiesa atzinusi, ka saskaņā ar līguma saturu puses vienojušās, ka atlīdzības izmaksa par pasūtījuma izpildi tiks noteikta parakstot pieņemšanas-nodošanas aktu, ko apliecina arī lietas materiālos iesniegtie pieņemšanas nodošanas akti, proti, ka par katru laika periodu tiek noteikta atšķirīga samaksa, kas izriet no paveiktā uzdevuma izpildes. Pierādījumi, ka puses būtu pielīgušas konkrētu darba algu, lietā nav gūti.

Tiesa arī norādījusi, ka no lietas materiāliem neizriet, ka atbildētāja būtu nodrošinājusi prasītāju ar darba vietu, darba rīkiem, bet, gluži pretēji, ar tiesas sēdē nopratinātās liecinieces /pers. B/ liecībām, kura kopš 2013.gada novembra mēneša ir SIA "/Nosaukums/" valdes priekšsēdētāja, apstiprinās, ka prasītāja strādājusi, izmantojot savus darba rīkus un priekšmetus. Konkrēta darba vieta prasītājai nav tikusi nodrošināta, bet birojā bijusi vieta, kur pārdošanas aģenti, iebraucot birojā, varējuši izmantot datoru. Katram aģentam tikusi piešķirta lietotāja parole, lai nodrošinātu nepārtrauktu aģentu uzdevumu izpildi.

Tiesa atzinusi, ka šīs liecinieces liecības apstiprinās arī ar lietā iesniegtajiem rakstveida pierādījumiem – e-pasta saraksti, turklāt, no uzņēmuma līguma 2.10.punkta izriet, ka pasūtītājs ietur izmaksas, kas pasūtītājam radušās uzņēmējam lietojot pasūtītāja mantu.

Lieciniece arī apliecinājusi, ka viņai nav bijis nozīmīgs tas, vai prasītāja uzdoto pasūtījumu izpildījusi darba dienās, brīvdienās un jebkurā diennakts laikā. Atbildētājai bijis svarīgi, lai pasūtījums tiktu izpildīts, būtu pēc iespējas vairāk noslēgtu līgumu ar klientiem, no kā, savukārt, bijusi atkarīga arī prasītājai izmaksājamā samaksa, jo samaksa par izpildīto pasūtījumu noteikta komisijas maksas veidā – 15 % apmērā no ieņēmumiem reklāmas pakalpojumu pārdošanas kalendārā mēneša ietvaros.

Tiesa norādījusi, ka darba tiesiskajās attiecībās darba kārtību uzņēmumā noteic darba kārtības noteikumi, darba koplīgums, darba līgums un darba devēja rīkojumi, kas izdoti Darba likuma 16.nodaļā noteiktajā kārtībā, ar tiem iepazīstinot visus darbiniekus.

Tāpat tiesa atzinusi, ka lietā nav gūti pierādījumi, ka prasītājai, izpildot pasūtījumus, būtu bijis jāievēro atbildētājas izstrādātos darba kārtības noteikumus, tie būtu pielīgti vai ar tiem būtu iepazīstināta prasītāja. Apstāklis, ka prasītāja apņēmusies nelietot alkoholu vai citas apreibinošas vielas

pasūtījuma izpildes laikā un uzņēmusies atbildēt par iekārtām un mehānismiem, kas tiek izmantoti pasūtījuma izpildes laikā, kā arī apņēmusies ievērot darba drošības un ugunsdrošības noteikumus, nevar būt par pamatu atzinumam, ka starp pusēm pastāvējušas darba tiesiskās attiecības, bet apliecina atbildētājas vēlmi pasargāt sevi no atbildības un izvairīties no iespējamiem zaudējumiem saistībā ar pasūtījuma izpildi.

Prasītāja, parakstot uzņēmuma līgumu, ir piekritusi tam, ka starp pusēm tiek noslēgts uzņēmuma līgums, un tā spēkā esamības laikā, kā arī tā izpildes gaitā, proti vairāk kā piecpadsmit mēnešus, prasītāja nav izteikusi iebildumus pret uzņēmuma līgumu, līdz ar ko tiesa atzinusi, ka visi iepriekš konstatētie apstākļi apliecina, ka starp pusēm pastāvošās tiesiskās attiecībās pēc faktiskā izpildījuma atbilst uzņēmuma līguma raksturam.

Tiesa arī atzinusi, ka puses, noslēdzot uzņēmuma līgumu, paudušas saskanīgu gribas izteikumu, un konstatējusi, ka to apliecina arī liecinieces /pers. B/ liecinātais par viņas kolēģes teikto, ka prasītāja vēlas nākt uz SIA "Lattelecom BPO" par pārdošanas aģenti un ir strādājusi šajā nozarē. Prasītāja nav norādījusi, ka viņas griba noslēgt uzņēmuma līgumu būtu kaut kādā mērā ietekmēta no atbildētājas puses, turklāt, gribas īstumu apliecina arī prasītājas attieksme pret līgumiskajām attiecībām vairāk kā piecpadsmit mēnešu garumā, proti, turpinot saņemt atlīdzību saskaņā ar darba pieņemšanas-nodošanas aktiem līdz brīdim, kad uzņēmuma līgums uzteikts.

Tiesa norādījusi, ka nav apstiprinājies arī prasītājas norādītais, ka viņa bijusi ekonomiski atkarīga no atbildētāja, kas varētu būt raksturīgs darba tiesiskajās attiecībās. No uzņēmuma līguma satura izriet, ka prasītājai nav bijusi liegta iespēja slēgt līgumus ar citiem komersantiem, tai skaitā darba līgumus vai citus uzņēmuma līgumus, un prasītājai veikta samaksa atkarībā no noslēgto līgumu skaita, līdz ar ko arī pašas prasītājas interesēs bijis noslēgt pēc iespējas vairāk līgumu, lai pārdotu reklāmas pakalpojumus. Turklāt no lietas materiāliem redzams, ka no 2013.gada 3.oktobra līdz 2015.gada 10.novembrim prasītāja vienlaikus ar pasūtījumu izpildi atbildētājai bijusi nodarbināta SIA "Salinieki" kā mikrouzņēmuma darbinieks, kas, pirmās instances tiesas ieskatā, izslēdz prasītājas norādīto par ekonomisko atkarību no atbildētājas.

Tāpat tiesa atzinusi, ka lietā nav strīda par to, ka atbildētāja no prasītājas ienākuma aprēķinājusi un nomaksājusi valsts budžetā iedzīvotāju ienākuma nodokli, valsts sociālās apdrošināšanas iemaksas un darba devēja sociālo nodokli, bet minētais fakts nav kritērijs un pamats atzinumam, ka starp pusēm pastāvējušas darba tiesiskās attiecības. Šis apstāklis vien papildus nodrošina prasītājas sociālās garantijas pēc uzņēmuma līguma izbeigšanas.

Ievērojot iepriekš norādīto, tiesa atzinusi, ka nav pamata atzīt, ka starp pusēm pastāvējušas darba tiesiskās attiecības, līdz ar ko prasība daļā par uzņēmuma līguma atzīšanu par darba līgumu un darba tiesisko attiecību atzīšanu ir nepamatota un noraidāma. Bet, tā kā ar šo spriedumu nav konstatēts, ka starp pusēm pastāvējušas darba tiesiskās attiecības, nav pamata atzīt, ka atbildētāja pārkāpusi prasītājas tiesības tās turpināt un nav pamata prasītājas atjaunošanai darbā un vidējās izpeļņas piedziņai.

Ņemot vērā to, ka prasība ir noraidāma, tiesa secinājusi, ka atbildētājai ir atlīdzināmi tiesāšanās izdevumi.

Tiesa atsaukusies uz Civilprocesa likuma 33.panta pirmo daļu, 41.un 44.pantu un norādījusi, ka atbildētāju uz pilnvaras un ordera pamata tiesā pārstāvējis zvērināts advokāts Agris Bitāns, kuram atbildētāja par juridisko palīdzību samaksājusi 4 543,95 EUR.

Tāpat atbildētāja veikusi kancelejas nodevas samaksu 4,27 EUR apmērā par liecinieku uzaicināšanu.

Citējot Civilprocesa likuma 41.panta pirmo daļu, atzinusi, ka atbildētājai atlīdzināmi izdevumi par kancelejas nodevas samaksu 4,27 EUR apmērā, bet, ievērojot Civilprocesa likuma 44.panta pirmās daļas 1.punkta "d" apakšpunktu un ceturto daļu, ar lietas vešanu saistītie izdevumi par zvērināta advokāta sniegtajiem pakalpojumiem atlīdzināmi 1 425 EUR apmērā, kas piedzenami no prasītājas par labu atbildētājai.

Apelācijas sūdzību par pirmās instances tiesas spriedumu iesniegusi prasītāja /pers. A/, lūdzot apmierināt pilnībā prasītājas prasību pret SIA "Lattelecom BPO".

Apelācijas sūdzībā norādīti šādi argumenti sprieduma nepareizībai.

Tiesa nepareizi piemērojusi Darba likuma 28.un 39.pantu, kļūdaini konstatējot uzņēmuma, nevis darba līguma attiecības, jo vispirms ir jānoskaidro šo attiecību tiesiskā regulējuma atšķirības.

Tiesa spriedumā, atsaucoties uz Augstākās tiesas Senāta spriedumu lietā Nr.SKC-323/2008, nav ņēmusi vērā, ka darba tiesības gadu laikā ir attīstījušās un Civillikumā noteikto un šī likuma komentāros noteikto, uz kuriem tiesa atsaukusies šajā spriedumā, nevar skatīt atrauti no Darba likuma un tiesību attīstības tendencēm.

Prasītāja atsaukusies arī uz Starptautiskās Darba organizācijas 2006.gada rekomendāciju Nr.198, kurā definētas darba tiesisko attiecību pazīmes, un norādījusi, ka daļa no tām iestrādātas arī likuma "Par iedzīvotāju ienākuma nodokli" 8.panta otrajā daļā ar indeksu divi, lai konstatētu, ka ir jāmaksā algas nodoklis.

Tāpat prasītāja atsaukusies uz Darba likuma 40.panta otrās daļas 4.punktu, 44.pantu, 62.panta otro daļu, 76. un 148.pantu un norādījusi, ka Civillikumā iestrādātās uzņēmuma līguma pazīmes sastopamas arī darba attiecībās. Savukārt, atsaucoties uz Satversmes tiesas 2001.gada 13.marta spriedumu lietā Nr.2000-08-0109 un 2005.gada 17.janvāra spriedumu lietā Nr.2004-10-01, prasītāja norādījusi, ka arī Satversmes tiesa ir atzinusi, ka darbinieki tiek uzskatīti par sociāli vājākajām personām, kam papildus nepieciešama īpaša tiesiskā aizsardzība.

Prasītājas ieskatā, aiz pēc atbildētājas iniciatīvas noslēgtā uzņēmuma līguma apslēpts darba līgums, jo ir jāvērtē ne tikai līguma nosaukums un tā saturs, bet arī faktiskās attiecības starp pusēm. Turklāt kā iespējamais mērķis uzņēmuma līguma noslēgšanai bijusi izvairīšanās no pienākumiem, kas izriet no darba tiesiskajām attiecībām. Darbiniekiem nav bijusi iespēja ietekmēt līguma nosacījumus, ko tiesas sēdē apliecinājusi lieciniece /pers. C/.

Nav pamatots pirmās instances tiesas spriedumā norādītais, ka no lietas materiāliem neizriet, ka atbildētāja būtu prasītāju nodrošinājusi ar darba vietu un darba rīkiem. Šāds secinājums ir pretrunā tiesas spriedumā norādītajam secinājumam, ka birojā tikusi nodrošināta vieta, kur pārdošanas aģenti, iebraucot birojā, varētu izmantot datoru un katram no aģentiem piešķirta parole, lai nodrošinātu nepārtrauktu aģentu uzdevumu izpildi.

Nodrošinātā darba vieta pilnībā pierāda darba attiecību pazīmi, ko nemaina fakts, ka uzņēmums ir ieturējis no darbinieka atlīdzību par uzņēmumam piederoša datora izmantošanu, taču 15 % komisijas maksa par paveiktā darba daudzumu atbilst Darba likuma 62.panta otrajā daļā noteiktajai akordalgai.

Tāpat tiesa nepareizi secinājusi, ka vairāk kā piecpadsmit mēnešu laikā, neizsakot iebildumus par uzņēmuma līgumu, prasītāja ir tam piekritusi.

Darba likuma 44.panta piektajā daļā noteiktā aizsardzība piemērojama arī prasītājai. Darba likumā noteiktās prasītājas tiesības līdz uzteikuma saņemšanai nav aizskartas un tikai līguma nosaukuma dēļ prasītājai nav bijis pamata to apstrīdēt, taču fakts, ka pēc uzteikuma saņemšanas Darba likuma 122.pantā noteiktajā termiņā prasītāja ir cēlusi prasību tiesā, apstrīdot šo uzteikumu, neapšaubāmi liecina par to, ka prasītāja uzņēmuma līgumu ir uzskatījusi par darba līgumu no tā noslēgšanas brīža.

Tiesa nepamatoti secinājusi, ka nav gūti pierādījumi tam, ka prasītājai, izpildot pasūtījumus, bijis jāievēro atbildētājas noteiktā darba kārtība. Par to liecina 2015.gada 2.aprīļa e-pasts par konkrēta darba uzdošanu izpildei, nevis par konkrētu darba rezultātu, un darba vietas esamību, 8.maija e-pasts par konkrēta darba uzdošanu izpildei, nevis par konkrētu darba rezultātu, un par nepieļaujamību ignorēt tiešos uzdevumus, 13.jūlija e-pasti par atskaišu iesniegšanu grupas vadītājam un pakļaušanos darba devēja kārtībai un 22.oktobra e-pasts par darba uzdošanu izpildei, nevis par konkrētu darba rezultātu.

Arī Valsts darba inspekcija savā 2016.gada 25.februāra vēstulē Nr.2016-11-07/1662 norādījusi, ka starp prasītāju un atbildētāju pastāvējušas darba tiesiskās attiecības, uz ko norāda vairākas pazīmes – līguma ilgstošais raksturs, pasūtījumiem nav noteikts konkrēts darba rezultāts, nav noteikts

konkrēts darba apjoms, e-pastu sarakste norāda uz pakļautību rīkojumiem attiecībā uz darba pienākumu veikšanu, darba organizēšanu un kārtību, integrāciju uzņēmumā, uzņēmuma e-pasta piešķiršana, pieeja datu apstrādes programmai ir uzskatāma kā darba palīglīdzeklis, kā arī prasītājai ir bijusi piešķirta darba vieta un datortehnika darba izpildei.

Prasītāja arī norādījusi, ka /pers. B/ liecība ir balstīta uz kolēģes teikto, līdz ar ko tā neatbilst Civilprocesa likuma 105.panta prasībām un nav uzskatāma par pierādījumu.

Tāpat prasītāja, atsaucoties uz Augstākās tiesas Civillietu departamenta spriedumā lietā Nr.SKC-1978/2015 secināto, ir norādījusi, ka no viņas par labu atbildētājai ir piedzīti ar lietas vešanu saistītie izdevumi 1 425 EUR apmērā, taču šajā tiesas procesā bijusi tikai viena tiesas sēde, par kuru atbildētājai tiek atlīdzināti advokāta izdevumi maksimāli pieļaujamajā apmērā un šāda situācija neatbilst tiesību normas jēgai.

2016.gada 27.jūnijā paskaidrojumus par prasītājas apelācijas sūdzību iesniegusi SIA "Lattelecom BPO", norādot, ka prasītājas prasība un apelācijas sūdzība ir nepamatotas un noraidāmas.

Paskaidrojumos cita starpā norādīti šādi argumenti.

Tiesa pareizi konstatējusi, ka lietā ir strīds par to, kā kvalificējamas no līguma izrietošās tiesiskās attiecības. Tāpat tiesa piemērojusi pareizus kritērijus tiesisko attiecību noškiršanai un, izvērtējot gan rakstveida pierādījumus, gan liecinieku liecības, pamatoti atzinusi, ka starp pusēm nav bijis noslēgts darba līgums, un nav pastāvējušas darba tiesiskās attiecības.

Lietā nav pierādīts, ka pusēm nav bijusi griba slēgt uzņēmuma līgumu, un pušu faktiskās attiecības atbilst uzņēmuma līguma raksturam, bet prasītājas apelācijas sūdzībā uzskaitītie e-pasti nekādā veidā neapliecina darba tiesisko attiecību pastāvēšanu, turklāt kritiski vērtējama arī Valsts darba inspekcijas vēstule.

Nevar piekrist apelācijas sūdzībā norādītajam, ka spriedumā fiksēta Civilprocesa likumam neatbilstoša liecinieces liecība. /pers. B/ atsauce uz kolēģes teikto ir atsauce uz sarunu ar šo kolēģi, kurā lieciniece ir piedalījusies un pārrunājusi sadarbības uzsākšanas iespējas ar potenciālajiem aģentiem, kuri ir izrādījuši šādu iniciatīvu, tajā skaitā par iespējamo sadarbību ar prasītāju. Informācija par prasītājas vēlmi noslēgt līgumu ar atbildētāju un viņas pieredze līdzvērtīgā pakalpojumu sniegšanā ir vēlāk apstiprinājusies ar pašas prasītājas teikto lieciniecei.

Tiesa nav pieļāvusi Civilprocesa likuma tiesību normu pārkāpumu un piedzinusi no prasītājas ar lietas vešanu saistītos izdevumus atbilstoši Civilprocesa likuma 44.panta prasībām. Šī panta piektās daļas piemērošana ir tiesas kompetencē – tiesību norma paredz tiesas tiesības nevis pienākumu, turklāt lietas sarežģītību nenoteic tikai tiesas sēžu skaits.

Apelācijas instances tiesas sēdē prasītājas un apelācijas sūdzības iesniedzējas /pers. A/ mutvārdos pilnvarotais pārstāvis apelācijas sūdzību un prasību uzturēja saskaņā ar tajās norādītajiem argumentiem. Papildus paskaidroja, ka pirms uzņēmuma līguma parakstīšanas prasītāja to izlasījusi, domājusi, ka paraksta līgumu par darbu, jo darba intervijā teikts, ka būs darbs un tiks maksāta alga. Tobrīd vēlējusies uzņemties darbu, par ko var saņemt atlīdzību.

Atbildētājas SIA "Lattelecom BPO" pilnvarotais pārstāvis zvērināts advokāts Agris Bitāns apelācijas sūdzību un prasību neatzina atbilstoši lietā iesniegtajiem rakstveida paskaidrojumiem.

M o t ī v u d a ļ a

Noklausījusies tiesas sēdē klātesošo lietas dalībnieku paskaidrojumus un novērtējusi tos kopsakarā ar lietā esošajiem rakstveida pierādījumiem, Civillietu tiesas kolēģija atzīst, ka apelācijas sūdzība nav pamatota un prasība ir noraidāma.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 432.panta piekto daļu: (..) ja tiesa, izskatot lietu, atzīst, ka zemākās instances tiesas spriedumā ietvertais pamatojums ir pareizs un pilnībā pietiekams, tā sprieduma motīvu daļā var norādīt, ka pievienojas zemākas instances tiesas sprieduma motivācijai.

Civillietu tiesas kolēģija atzīst, ka pirmās instances tiesa lietas faktiskos apstākļus ir konstatējusi pareizi un arī devusi tiem pareizu juridisko novērtējumu, piemērojot atbilstošās materiālo tiesību normas, kā arī objektīvi un vispusīgi novērtējusi lietā esošos pierādījumus.

Tādējādi tiesas kolēģija atzīst, ka pirmās instances tiesas spriedumā ietvertais pamatojums ir pareizs un pilnībā pietiekams, un tā kā nav pamata pārvērtēt pirmās instances tiesas secinājumus, tad, atbilstoši Civilprocesa likuma 432.panta piektās daļas noteikumiem, Civillietu tiesas kolēģija, pievienojoties pirmās instances tiesas sprieduma motivācijai, tajā norādītos apsvērumus neatkārto.

Papildus pirmās instances tiesas argumentiem, tiesas kolēģija norāda šādus apsvērumus.

Nepamatots ir apelācijas sūdzības arguments, ka tiesa nepareizi piemērojusi Darba likuma 28. un 39.pantu. Pretēji norādītajam argumentam, tiesas kolēģija atzīst, ka šīs normas piemērotas atbilstoši tiesas konstatētajiem faktiskajiem apstākļiem.

Turklāt Civillietu tiesas kolēģija pievienojas arī atbildētājas paskaidrojumos norādītajam, ka pirmās instances tiesas spriedumā veiktais Civillikuma un Darba likuma normu tulkojums, atsaucoties uz Augstākās tiesas Senāta spriedumu lietā Nr.SKC-323/2008, izvērtējot kritērijus uzņēmuma un darba līguma noškiršanai, ir aktuāls joprojām, jo tas nesatur tādas atziņas, kas būtu novecojušas vai citādi neatbilstošas mūsdienu civiltiesiskajai praksei. Pie tam konkrētās tiesību normas pēc 2008.gada nav grozītas.

Neapstrīdot, ka par palīgavotu darba tiesisko attiecību konstatēšanai varētu tikt izmantotas Starptautiskās Darba organizācijas 2006.gada rekomendācija Nr.198, uz ko apelācijas sūdzībā norādījusi prasītāja, tiesas kolēģija uzskata, ka tai izskatāmajā lietā nav izšķirošas nozīmes, jo primāri lietā ir noskaidrojama pušu griba darījuma noslēgšanā.

Civillikuma 1427.pants noteic, ka pie tiesiska darījuma būtības pieder tā taisītāja gribas izteikums, bet divpusējā vai vairākpusējā darījumā vajadzīgs visu tā dalībnieku saskanīgs gribas izteikums (..).

Konkrētajā gadījumā uzņēmuma līgums starp pusēm noslēgts rakstveida formā un, tiesas kolēģijas ieskatā, ievērojot saskanīgu gribas izteikumu. Šī līguma spēkā esamību gribas defektu dēļ prasītāja nav apstrīdējusi, un prasība uz tāda pamata nav celta.

Apelācijas instances tiesa par nepierādītu atzīst prasītājas apgalvojumu, ka, slēdzot 2014.gada 18.augusta uzņēmuma līgumu, bijis gribēts darba līgums, bet tas apslēpts aiz uzņēmuma līguma.

Kā pamatoti tiesas sēdē norādīja atbildētājas pārstāvis, tas ir subjektīvs prasītājas skaidrojums. Atbildētāja šo faktu noliedz, bet prasītājas paskaidrojumi Civilprocesa likuma 93.panta pirmajā daļā un 104.panta pirmajā daļā noteiktajā kārtībā nav pierādīti.

Lietā nav strīda, ka ar uzņēmuma līgumu piešķirtās saistības ir abpusēji pildītas. No lietas materiāliem un pušu paskaidrojumiem neizriet, ka prasītāja līguma darbības laikā jebkad būtu iebildusi par līgumu, no kā var secināt, ka prasītāja šādu līgumu akceptējusi Civillikuma 1431.panta (*akta parakstīšana, vienalga, vai tas attiecas uz pašu parakstītāju vai trešo personu, uzskatāma par piekrišanu šim aktam, ja tā satur parakstītājam bijis zināms un ja viņam tajā tiesiskā darījumā, uz kuru akts attiecas, ir personīga interese un ierunas tiesība*) izpratnē.

Pie tam, kā izriet no prasītājas paskaidrojumiem apelācijas instances tiesas sēdē, prasītājas profesija ir reklāmas menedžere. Pirms uzņēmuma līguma noslēgšanas ar atbildētāju viņa strādājusi ar reklāmas pārdošanu saistītā komercsabiedrībā (SIA "Salinieki"), kur līdz pat 2015.gada 10.novembrim pildījusi valdes locekļa pienākumus (lietas 137., 138.lapa).

Minētais, tiesas kolēģijas ieskatā, apstiprina, ka prasītājai kā attiecīgās jomas speciālistei bija saprotams vai vismaz viņai vajadzēja būt

saprotamam, kāda veida darījuma tiesiskās attiecības viņa ar atbildētāju nodibina, parakstot uzņēmuma līgumu, un šāds darījuma veids viņu apmierināja. Līdz ar ko atzīstams, ka līguma parakstīšana bija saskanīgs abu pušu gribas izteikums. Turklāt tiesas kolēģijai nav pamata apšaubīt, ka reklāmas pakalpojumu pārdošanas jomā uzņēmuma līgumu slēgšana ir ierasta komercprakse. Prasītāja tiesas sēdē šo faktu ne noliedza, ne apstrīdēja.

Tāpat tiesas kolēģija par subjektīvu un nepierādītu atzīst prasītājas viedokli, ka viņai ir tikusi nodrošināta darba vieta un darba rīki Darba likuma izpratnē un ka viņa bijusi pakļauta atbildētājas darba kārtībai.

Pirmās instances tiesa spriedumā pareizi atzinusi, un par to arī lietā nav strīda, ka atbildētājas birojā tik tiešām bijusi nodrošināta vieta, kur, pārdošanas aģentiem iebraucot birojā, bijusi iespēja izmantot datoru, un katram piešķirta elektroniskā pasta adrese un lietotāja parole, lai nodrošinātu nepārtrauktu aģentu uzdevumu izpildi, tostarp, ievadot atbildētājas datu bāzē nepieciešamo informāciju par noslēgtajiem līgumiem. Taču, tiesas kolēģijas ieskatā, minētais pats par sevi neapstiprina darba vietas esamību. No lietas materiāliem izriet, ka šī vieta nav nodrošināta individuāli tikai atbildētājas vajadzībām, pēc nepieciešamības to izmantojuši arī citi pārdošanas aģenti.

Tāpat, pretēji apelātores ieskatam, fakts, ka viņa par atbildētājas datora izmantošanu maksājusi atbildētājai atlīdzību, par ko lietā nav strīda, tikai apstiprina, ka atbildētāja darba rīkus prasītājai nav nodrošinājusi, jo darba devējam Darba likumā ir noteikts pienākums nodrošināt darbinieku ar darba izpildei nepieciešamajiem rīkiem un inventāru bez maksas. Secīgi, arī šis apstāklis apstiprina uzņēmuma līguma tiesisko attiecību pastāvēšanu starp pusēm.

Civillietu tiesas kolēģija atzīst, ka ar pārliecinošiem pierādījumiem lietā nav pierādīts arī prasītājas apgalvojums, ka viņa bijusi pakļauta atbildētājas noteiktajai darba kārtībai.

Apelācijas sūdzībā uzskaitītās elektroniskā pasta vēstules apliecina pasūtītāja un uzņēmēja komunikāciju saistībā ar izpildāmo pasūtījumu. Kā pareizi norādīts atbildētājas paskaidrojumos, šajās vēstulēs norādītajam nepiemīt ne darba kārtības, ne darba devēja rīkojumu rakstura.

Turklāt no atsevišķām vēstulēm (piem., lietas 124.lapa) redzams, ka prasītāja, izpildot pasūtījumu, bijusi neatkarīga un brīva savas darbības organizēšanā.

Lietā nav arī strīda, ka prasītājai nav bijuši saistoši atbildētājas darba kārtības noteikumi, jebkādi citi iekšējie normatīvie akti un viņai nav bijis noteikts darba laiks. Laiku pasūtījuma izpildei viņa plānojusi pati, sev vēlamā un ērtā veidā.

Apstāklis, ka prasītājai bijis jāsniedz noteikta veida informācija par pasūtījuma izpildes gaitu, pats par sevi par pakļaušanos atbildētājas darba kārtībai neliecina.

Izskatāmajā strīdā nav izšķirošas nozīmes Valsts darba inspekcijas 2016.gada 25.februāra vēstulē (lietas 166.lapa) norādītajam, jo atbilstoši Civilprocesa likuma 97.panta otrajai daļai, nevienam pierādījumam, par kādu atzīstama arī Valsts darba inspekcijas vēstule, nav iepriekš noteikta spēka, kas saistītu tiesu.

Izskatāmajā lietā ir civiltiesisks strīds, kas ir pakļauts izskatīšanai tiesā, kas nozīmē, ka tiesa pati noskaidro strīda pareizai izšķiršanai būtiskus faktus un apstākļus, kas ir jānovērtē atbilstoši Civilprocesa likuma normām.

No vēstules kopējā konteksta izriet, ka Valsts darba inspekcija izvērtējusi tikai prasītājas sniegto informāciju un iesniegtos dokumentus. Atbildētājas paskaidrojumi nav vērtēti. Minētais fakts, tiesas kolēģijas ieskatā, neliecina par vispusīgu visu faktisko apstākļu pārbaudi un izvērtēšanu, tādēļ Valsts darba inspekcijas vēstule un tajā norādītais apstākļu novērtējums atzīstams par vienpusēju, un tas dod pamatu apšaubīt tā objektivitāti.

Tiesas kolēģijai nav pamata nepiekrist atbildētājas paskaidrojumos norādītajam, ka Valsts darba inspekcijas secinājums par uzņēmuma līguma tiesisko attiecību nodibināšanu uz vienu darba izpildījumu (vēstules 2.punkts) ir pretējs tiesību aktiem, jo Civillikums šādus ierobežojumus uzņēmumu līgumu slēgšanā nenoteic, tāpat kā tas neliedz pusēm vienoties par papildus noteikumiem pasūtījuma izpildē.

Tāpat arī Civillikums (1471.pants) pieļauj pusēm vienoties par to, ka uzņēmējs pasūtījumu var izpildīt ar pasūtītājam piederošiem darba rīkiem un ierīcēm, kas ir līguma dabiskā sastāvdaļa, un konkrētajā gadījumā pusēs to arī ir izmantojušas (grozot uzņēmuma līguma dabisko sastāvdaļu), vienojoties, ka prasītāja par atbildētājas datortehnikas izmantošanu maksā nomas maksu.

Par nepamatotu tiesas kolēģija atzīst apelācijas sūdzībā izteikto pārmetumu pirmās instances tiesai par Civilprocesa likumam neatbilstoša pierādījuma – liecinieces /pers. B/ liecības - izmantošanu spriedumā.

No sprieduma satura izriet, ka lieciniece liecinājusi par apstākļiem, kurus vēlāk apstiprinājusi pati prasītāja (par sadarbības uzsākšanas iespējām ar potenciālajiem aģentiem, kuri izrādījuši attiecīgu iniciatīvu, tostarp, ar - prasītāju). Turklāt faktiski pēc būtības par šiem apstākļiem strīda lietā nav.

Ievērojot iepriekš norādīto un pirmās instances tiesas spriedumā konstatētos faktus un to juridisko novērtējumu, kam apelācijas instances tiesa pievienojusies, Civillietu tiesas kolēģija atzīst, ka prasītājas prasība kā nepamatota ir noraidāma.

Civillietu tiesas kolēģija atzīst, ka pirmās instances tiesa ir vispusīgi un objektīvi pārbaudījusi lietā iesniegtos pierādījumus, juridiski pareizi novērtējusi lietas faktiskos apstākļus un pamatoti taisījusi spriedumu par prasības noraidīšanu. Apelācijas sūdzībā norādītie argumenti apstiprinājumu nav guvuši.

Noraidot prasību, tiesas kolēģija atzīst, ka saskaņā ar Civilprocesa likuma 44.panta pirmās daļas 1.punkta "b" apakšpunktu no prasītājas par labu atbildētājai piedzenami izdevumi advokāta palīdzības samaksai likumā noteiktajā pieļaujamajā apmērā, proti, 2 850 EUR, kas atbildētājai radušies, apmaksājot zvērināta advokāta Agra Bitāna pārstāvību un juridisko palīdzību šajā lietā pirmās un apelācijas instances tiesā (lietas 134., 136.lapa).

Nosakot atlīdzināmo izdevumu apmēru, apelācijas instances tiesa ņem vērā, ka izskatāmajā lietā prasība ir ar vairākiem patstāvīgiem prasījumiem (gan mantiskiem, gan nemantiskiem). Noraidītā mantiskā prasījuma summa ir 12 462,12 EUR. Lieta pēc būtības ir izskatīta abu instanču tiesās. Lietā ir sagatavoti rakstveida paskaidrojumi gan uz prasību, gan apelācijas sūdzību. Iesniegti rakstveida pierādījumi. Pirmās instances tiesas sēde ir ilgusi trīs stundas un gandrīz 20 minūtes, apelācijas instances – stundu un nepilnas 27 minūtes.

Šādos apstākļos tiesas kolēģija atzīst, ka Civilprocesa likuma 44.panta piektās daļas piemērošanai, nosakot mazāku apmēru atlīdzināmo izdevumu advokāta palīdzības samaksai, konkrētajā gadījuma nav pamata.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 204.[1]pantu prasītājai nosakāms labprātīgas izpildes termiņš sprieduma daļā par ar lietas vešanu saistīto izdevumu piedziņu - desmit dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

R e z o l u t ī v ā d a ļ a

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 8., 97., 193., 204.[1] un 432.pantu Civillietu tiesas kolēģija

n o s p r i e d a:

noraidīt /pers. A/ prasību pret SIA "Lattelecom BPO" par darba tiesisko attiecību atzīšanu, uzņēmuma līguma atzīšanu par darba līgumu, atjaunošanu iepriekšējā darbā un vidējās izpeļņas piedziņu.

Piedzīt no /pers. A/, personas kods /personas kods/, par labu SIA "Lattelecom BPO", reģistrācijas Nr.40003754567, ar lietas vešanu saistītos izdevumus 2 850 EUR (divi tūkstoši astoņi simti piecdesmit *euro*).

Noteikt termiņu sprieduma labprātīgai izpildei daļā par ar lietas vešanu saistīto izdevumu piedziņu – desmit dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

Spriedumu var pārsūdzēt kasācijas kārtībā Augstākās tiesas Civillietu departamentā 30 dienu laikā no sprieduma pasludināšanas dienas, iesniedzot

kasācijas sūdzību Rīgas apgabaltiesā.

Tiesas sēdes priekšsēdētāja tiesnese	A.Veita
Tiesnese	M.Zelmene
Tiesnese	S.Vamža